

Wat wil je dat de minister-president langs de deuren gaat?

Goedemiddag, u ziet het wel, ik ben de bekende reisleader Rutte.

Ik kom u eens vragen, wat vindt u al zo van de democratie?

En bevalt dat straatje ook een beetje waar u woont en hoe is het met werk?

Het loopt natuurlijk nog een klein beetje lekker.

Het is wel awesome, kan u mij horen?

Moeten we het nog hebben over het debat?

Ja, we zijn het opnemen terwijl de debat nog bezig is, maar we gaan in ieder geval hebben over de woningbouw.

Hoog en laag opgelijten moeten we van die termen af, dat komt ook voorbij.

Ik sprak van het wikke meneer en die zegt van ik vind die Maarten verros hem toch zo afschuwelijk, maar nu ben ik naar die podcast gaan luisteren.

En nu vind ik hem ontzettend sympathiek, ik heb een heel ander beeld van hem gekregen.

Nou ja, misschien moeten er dan meer mensen naar de podcast gaan luisteren dan toch al het geval is.

Hij zegt van ik bij de televisie en in andere uitingen dan wordt het helemaal gevreemd, maar ik hoor nu veel meer kanten van hem, dus te dachten, dat komt denk ik wel echt wel.

Ja, dat is natuurlijk een noodzakelijke wijze, dat zeker in het talkshow een stuk in heel beperkte Maarten dingen aan de orde komen.

Even nog afgezien van de talloze beloftens die je daar gedaan wordt over ruim aan het woord komen, die te slot er niet worden nagekomen.

Wat je ook vaak nog al zo gerijng stempte plekken, dat begrijp je.

Ik heb je toch wel eens verteld van Balkenende, als je die van de televisie alleen maar kent, denk je als een stuntelig figuur.

Als je hem in het echt ziet, dan zie je een 360 grader.

Ja, we hebben het over gehad over Balkenende en op dat congres waar hij wel eens in denk ik ook, waarom maakt hij een competent en geestige indruk.

Kan je nog meer mensen waar dat van is, als je ze ziet in de pers en je ziet ze in het...

Ja, zeker, zeker, dat komt eigenlijk betrekkelijk veel voor.

Je hebt namelijk mensen die je heel sympathiek vindt op het scherm, maar die in de werkelijkheid minder sympathiek zijn.

Of zwijgzaam, of zomberer stemt.

En dan heb je mensen die je op het scherm altijd als afschuwelijk hebben schoudt.

En die blijken in de praktijken hele aardige en bemindelijke personen te zijn.

Dries van acht, om maar een praktisch voorbeeld te geven. Niet dat ik die nou tien talen baan ontmoet heb,

maar twee of drie keer en bouwt in z'n iemand die zijn moeder taal op een beschafde en interessante wijze gebruikt.

Wiegel, ook een goed voorbeeld.

Vond je die juist leuk of niet leuk?

Ja, aardig. Gewoon aardig, en Wiegel en van acht, vond ik aardig moet je voorstellen.

Maar die komen op het scherm van de werkelijkheid. Vond ik eerst links gekoordeerd iemand na het kabinet Wiegel of van acht, van acht Wiegel, sorry.

Niet waar waar waar waar waar, waar ik van geriezelde.

Als het op de tv kwam, ouwebouw, die was toch een waardeloos kabinet over een steurste haakjes. Maar het zijn allemaal hele prettige mensen in de omgang.

Ja, maar dat kan er verschil natuurlijk zitten of je het politiek met iemand ergens bent of dat je iemand aardig bent.

Zonder meer, maar goed, ik was ook verder politiek, nog steeds niet eens met Wiegel of van acht. Maar van acht is er natuurlijk enorm naar links afgezwijt nadat hij van zijn verantwoordelijkheden beroept was.

Over zijn klassiek patroon, natuurlijk, zoals je weet.

En het werd CDA ook weggelopen, toch?

Ja, ik dacht het wel.

Ja, je hebt natuurlijk allerlei mensen die achteraf, ja, ineens het duidelijk werd, dat ze bij de geheel verkeerde partij zaten, denk aan Joris Voorhoeven, die de VVD achter zich heeft gelaten.

Want je ook wel een beetje begrijpt, dat zat natuurlijk ook die hele kwestie van, Schreber Nietzsche zat daar natuurlijk ook tussen, maar ja, dus je ziet dit, ik zou zeggen dat een beeld op het scherm toch heel iets anders is dan een beeld wat je krijgt door een gesprek, een normale situatie in het dagelijks leven.

Ja.

En Wiegel, die vind ik op het scherm ook wel altijd sympathiek overkomen, toch?

Ja, maar hij heeft natuurlijk een lange carrière van wel opmerkelijk rechtse denkbeelden.

Ja, ja, Fijder liet zich ook verleiden om eventueel pimp voor tuin bij te staan.

Voor hem heeft hij ook geholpen?

Bij Wiegel is het een sterke, zeg maar, rechtspopulistische onderstrom aanwezig.

Maar als persoon, maar ook niet, had Wiegel een hele goede eigenschap.

Je kon kritisch met hem praten over politiek en dat nam die goed op.

En je hebt ook mensen die meteen boos worden natuurlijk, maar hij nam dat prima op.

Ja, dat is eigenlijk de kern van politiek toch?

Ja, dat je met elkaar ingrijpend van mening kunt verschillen, zonder dat je dus op twitterjaanse wijzen gaat schelden en gaat dreigen en die hele wonderlijke sfeer.

Tegenwoordig moeten we een beetje de helft van het establishment beschermd worden.

Vanwege de rebedreiging, dat zijn natuurlijk hele trieste toestanden.

Ja, wat was de nacht van Wiegel ook alweer?

De nacht van Wiegel, dat ging om een ingrijpende wijziging van het verkiezingscircuit en van de, ja, dat was het eigenlijk, van de verkiezingsprocedures.

En dat was het werk van Tom Graaf, die was toen dacht ik minister.

Ik vond het eerlijk gezegd een voorkeel, een krank jonge voorstel.

In dit opzicht was ik dus met Wiegel eens.

En nog goed, dat zou Wiegel zou volgens mij het doen in de eerste kamer, als ik het maar goed kan rinnen.

En dat ging op één stem en dat was Wiegel, dat was hartstikke spannend.

Hij speelde ook een zekere acteursambitie zijn hem niet vreemd natuurlijk.

Dus hij speelde het goed en zeid er slotte tegen.

Daarmee was het wetsontwerp naar mijn gevoel volledig terechtersneuveld.

Ik vond dat hij, wat betreft mij, wat mij betreft heeft hij daarbij die gelegenheid de Nederlandse democratie in dienst bewezen.

Wat was dan, wat de tafel lag?

Ja, was iets ingewikkeld met kiesdistrikten en zo weer de bekende, jeindeloos dreunende, nee, dreun is het verkeerde woord, ritzelend, voortwoekerende, lulkoeken over het democratiseren van de democratie. Daar moet ook eens een keer iemand uitleggen in een leuk, mooi boek.

Er is wel iets in het Engels op dat punt.

Het is een illusie om te denken dat je de democratie democratischer kunt maken.

En je moet er maar niet democratische, maar je moet maar iets minder democratisch maken.

Want hoe democratischer er wordt, hoe meer mensen ook de gelegenheid hebben en graag verder ontwikkelen om overal ontevreden over te zijn.

En dat werkt het niet meer.

Daarom moet ik zeggen, in Nederland zijn alle dingen waar je inderdaad ontevreden over moet zijn, maar even terugschakelen, ook bij deze verkiezingsoverwinning van BBB.

Ik mag niet meer zeggen dat mijn vrouw van de BBB, ik moet nu zeggen Caroline van de Plas.

Caroline, ook Caroline.

Volgens mij heeft dat te maken met haar Engels of Amerikaanse moeder.

Ja, heel terecht allemaal, hartstikke mooi.

En weer begint dat hele circus te draaien van we moeten beter naar de burgers luisteren, dat is het.

Maar bij nooit iemand uitleggen hoe je in godsnaam naar alle Nederlandse burgers zou moeten gaan luisteren.

Er is toch een verkiezing ervoor?

Ja, de beste manier om naar Nederland te luisteren is naar de parlementaire verkiezingen te kijken omdat er opkomst bij onze verkiezingen, niet waar, die was naar de afgelopen keer geloof 75 procent, maar de keer daarvoor 82, wat echt ook internationaal comparatief indrukwekkende cijfers zijn.

Dus ja, veel beter kun je het niet organiseren.

Wat wil je dat de minister-president langs de deuren gaat?

Goedemiddag, u ziet het wel, ik ben de bekende reisleader Rutte, ik kom u eens vragen, wat vindt u al zo van de democratie? En bevalt dat straatje ook een beetje waar u woont? En hoe is het met werk?

Het loopt natuurlijk nog een klein beetje lekker.

Nou, nee, dat is onzin, dat hele geluisteren naar welke burgers ga je luisteren?

Ik zou het wel heel goed kunnen, denk ik, in deze rol.

Ja, het zou het meestelen kunnen, dat je het weet, zit die thuis, zit die hele meerdere lullen bij

een kop koffie, dat geloof ik ook wel.
Hoewel die waarschijnlijk weer haast, heeft u natuurlijk dat haast.
Nee, dat dat naar de burgers luisteren,
dat hebben we ook toen naar Pim Fortuin eindeloos moet
aanhoren, die Lulkoek, zonder dat iemand ooit
duidelijk heeft gemaakt hoe je dat dan moet doen.
En dan krijg je dan burgerraden en zo, maar ja,
je voelt er aan je water, wie komt er in die burgerraden terecht?
Namelijk mensen die, ik mag ook niet meer zeggen,
hooggeschold en laaggeschold, want eigenlijk hooggeschold,
dat moet je nu zeggen, theoretisch geschold.
En laaggeschold is in praktisch geschold.
En als we dat even kort moeten samenvatten, dan is het zo
dat theoretisch geschold helemaal niets kunnen,
er nog geen sroeven in draaien, ja, daar hebben ze niet
een leer te zagen.
En de praktische scholen die draaien, die draaien eigenlijk,
laten de samenleving draaien.
Heel fijn ook, ja, het is wat.
Ja, door gezegde moden verschijnt, zo vind je het.
Ja, dit heeft te maken met die verschuiving van,
en een bepaalde term wordt al langzaam door culturele
veranderingen als discriminerend te varen.
En dan moet er een nieuwe termen komen, in dit geval,
maar in praktisch.
Maar natuurlijk, dat discriminatie aspect blijft bestaan.
Ja.
Prachtig gescholden worden minder betaald dan mijn ideeën,
mogen ze best ook wat meer betaald worden.
Maar het wordt toch algemeen in onze samenleving
als voordelig beschouwd als je hoger geschold bent.
Ik is sorry, theoretisch geschold bent.
Ja, he.
Iedereen moet weten in welke rivier je uitmondt in de
Klasby CC.
Dan heb je verder geen zaken aan natuurlijk,
want wanneer kom je dan nou?
Maar dat is onze idee.
Zo zit de cultuur in elkaar.
Terwijl er ook heel veel mensen zijn die dat helemaal niet leuk
vinden, om dat te leren.
Nee, absoluut.
Maar ja, we hebben neerplicht tot ons 18e verjaardag.
In ieder geval nog één of twee dagen of zo.

Ja.

Je kunt ook dan stoppen of niks gaan doen of je kunt zeggen,
ik ga een opleiding doen waar ik weer naar onderweg.

Nee, heel veel mensen hebben helemaal geen zin in hem te leren
dat de wolga in de Klasby CC uitkomt.

Nee.

Ik ben ook best begrijpen overens.

Ja.

Ik bedoel alleen maar dat de cultuur in groter,
in ruimere zin, niet waar hoog teoretisch opgeleid
als waardevol ziet, als waardevolle,
dan praktisch opgeleid.

Dat was het toch?

Ja.

Heeft het ook niet te maken met de inclusiviteitstheorie?

Bij je overal iedereen moet erbij horen,
niemand uitsluiten.

Iedereen moet zichzelf kunnen leren.

Nee, natuurlijk.

Dat vinden we allemaal en terecht.

Dat is ook in een democratische rechtstaat hoort dat ook zo te zijn.

Maar iedereen weet natuurlijk dat de verschillen in feite,
in praktische beleving, dat die enorm zijn.

Als je natuurlijk dan het preek hariaat,
waar we tegenwoordig zo vaak over spreken,

ja, zijn we onderaan bungelt,

dat is heel wat anders dan wanneer je in Bloemendaal
in een reuzenviela woont.

Ja.

Die zijn nou even twee extremen,

maar ja, natuurlijk zijn die situaties fun en met heel verschillend.

Maar ook Timmerman en zo verdienen toch helemaal niet slecht?

Ja, helemaal niet.

Absoluut niet.

Veel van de praktische verscholen verdienen prima.

Zij zeggen dat ze er nu rijk zijn,

want er is heel veel vraag naar.

Ja, zeker, zeker.

Maar ja, want dit hele probleem deed zich voor,
omdat ik had gezegd over zo'n basis van berichtgeving
in de kwaliteitsgrand.

Dat het statistische profiel,

ja, ook van Ipsos trouwens,

het statistische profiel van de BB-beweging,

ja, dat wordt bepaald door oudere 50-plussers en mensen die praktisch opgeleid zijn.

Ville-Banie opgeleid, dat weet ik niet precies, maar goed, die in ieder geval niet hoge opgeleid zijn.

Ja.

En dat werd gezien als hogaardig, arrogant, beledigend.

Nou ja, we hebben gezien wat dat zo een beetje opgeleverd heeft en ik begreep dat de krant ook uitgebreid,

nou ook weer niet bedreigd,

maar goed, allemaal boze brieven had gekregen

dat dat niet mocht en dat het discriminerend was.

En sowieso is het natuurlijk,

kijk, bij een dergelijke verkiezingsuitslag

die natuurlijk hoger uitviel dan veel.

Iedereen wist dat het flink wat zou worden,

maar het viel hoger uit dan gedacht.

En ze wonnen in alle provincies.

Je had het Utrecht uiteindelijk ook.

Ja, dat was de laatste.

Dat was de laatste.

Dan heeft iedereen de neiging om de betekenis daarvan schroberlijk te overschatten.

Dan gaan we nu weer iets zeggen waardoor we ongetwijfeld tal van boze reacties krijgen.

Wat je bij zo'n gelegenheid al gauw vergeet,

is dat drie kwart van de kiezers helemaal niet op de BBB-beweging hebben gestemd.

Die hebben iets meer dan 20 procent van het elektraad weten te bewegen.

Ze zien natuurlijk bij provinciale staartenverkiezingen waarbij de opkomst vrij beperkt is.

Je weet, ouderen en mensen gaan trouwer stemmen.

En een jonge mens zit bij lieverd in een nest liggen,

grote stadsbewoners, jongers, grote stadsbewoners.

Ze zijn niet geïnteresseerd, precies net als bij de brek zit.

Dus als je natuurlijk even, ook dat Ipsos of een nieuwe,

ja ik zag iets op het internet,

die hadden allemaal hele interessante cijfers.

Dat werd natuurlijk gezegd, deze verkiezingsuistag is een signaal.

Dat kunnen we niet negeren.

Dit is een volksopstand.

Nee, het is helemaal geen volksopstand.

Het is de feite dezelfde groep die ons al die andere opstanden bezorgd heeft.

Alleen is die wel iets gegooid.

Het feit is dat die elke keer iets groeit.

Ik geloof dat dat voor daarom was 16% en Geert heeft ooit ook zo iets gescoord.

Daarbij in 2010, dat is natuurlijk weer een beetje teruggezakt, maar goed.

Nee, het is helemaal geen volksopstand.

22% geloof ik, heeft gestempt op de babybeweging.

Dat betekent noodzakelijk wijs dat 78% iets anders heeft gestempt.
Sterker nog dat die Ipsos medewerker,
die waarvan ik dat stukje in het internet las,
van boodschappen gesproken,
die is de kamerkijk, wat zie je dan?
25 van de nieuwe leden.
Die zijn daarvoor dat de bestaande stikstofwetgeving,
dat die behoorlijk en snel wordt uitgevoerd.
En 26 zijn daar tegen.
Het is precies 50-50 en de rest van de kamer,
reken maar uit zijn 75 mensen in de eerste kamer natuurlijk.
De rest is een beetje in het midden zit die,
een beetje wel, een beetje niet.
Kijk je naar een meerderheid van de Nederlandse bevolking,
dan is die ervoor dat we doorgaan met de stikstofwetgeving als tevoren,
maar dat wel de boeren beter gecompenseerd moeten worden,
dat dat toekomst moet worden,
al dan dus binnen een raamwerk van redelijkheid.
Dat is het meerderheidstampunt in Nederland.
Het klinkt heel normaal en dat is ook heel normaal.
Het klinkt nog dood normaal, het is normaal,
maar is deze verkiezingsuitslag een signaal van de volkswoorden.
En dan leest er ook nog bij dat als we die Caroline
samen met Pieter Omzicht, de partijbegrond,
dat ze dan 53 kamersetels hebben.
Nou, als we Omzicht erbij halen.
Ja, dan ben je wel te denken dan...
Nou, wel slim om hem erbij te halen.
Dat is wel heel slim, ook zeer in die regels wij zijn goed,
maar hoe lang hij nog iets verschrikkelijks aan het doel voeren,
een aanziedeling deel van het Nederlandse electoraat
is gewoon niet goed bij zijn hoofd.
Ook die grootgemaakte tegenstelling tot start-en-plattenland,
daar geloof ik helemaal niet zo erg in.
Dat schreef die Ipsols meneer ook.
Het zijn veel meer lokale tegenstellingen.
Je hebt Utrecht in Utrecht,
Utrecht in Nalijland en zo, en je hebt de Frans-Hallestraat.
Dat zijn situaties die natuurlijk in alle grote Nederlandse steden
het geval zijn.
Je moet dat die tegenstelling in het start-plattenland
niet zo hoog opspelen.
Ja, die bus halt, is die ze weggehaald en dat is stoom.
Maar hoe het dat er sowieso is niet de schuld van de regering.

Maar luisteren naar de burger, daar begon je eigenlijk mee.
Ik begon met luisteren naar de burger.
Dat verbuidel heel veel.
Dat horen we nu dus al sinds de verkiezingen,
de win-vertuin, dus ik zeg maar,
ik heb nu gesproken sinds 2001.
En zolang niemand uitlegt hoe je op effectieve wijze
naar de alle Nederlandse burgers kunt gaan luisteren,
zou ik zeggen, hou op met die kletsboek.
Ja, maar ze hebben allemaal bezoekjes al in de land.
Elk democratisch systeem kent beperkingen.
Ja, maar als de minister het land ingaat,
dan zijn ze ontzettend trots.
Dan staat de directeur glimmend van trots zo.
Dan is er nog meer en ik misschien staan ze ook wel vlaggertjes bij.
Nou ja, dan moet je wel zeggen,
hoef je met vak ontsterren woordig.
Dat is af en toe ook het geval.
Ja, dat kan ook het geval zijn, wat wel wat minder prettig is.
Maar daar wordt ook geluisterd,
want die ministeren halen ze natuurlijk allemaal dingetjes vanop
en dat nemen ze wel mee natuurlijk.
Of ze er iets mee doen in z'n tweede?
In Syden zijn we heel goed geïnformeerd hoe Nederland erbij staat.
Als ze het af zou gaan op puur persoonlijke waarnemen,
is er heel weinig mis met het piriveren in Nederland.
En ze hebben één voordeel wat wij dus absoluut niet hebben in Iranstad.
Je kunt het overal parkeren.
Je kunt het rond de zomer parkeren.
Helemaal geen probleem.
En ik sprak wanneer was het de woensdag in Amsterdam.
En daar vonden wij snel een parkeerplaats.
En daar ben je al helemaal warm en gelukkig van binnen.
Als je in die klootestad, die graotische klootestad,
waar alles weer opgebroken was,
zomaar een parkeerruimte kunt vinden.
Ik moet erbij zeggen,
dat voor mijn lezing was de waarde parkeerkosten 21 euro.
Ja, vind je dat veel?
Ja, dat vind ik idiot veel.
Ja, dat stond je in een parkeergarage denk ik.
Nee, op het Amstelveld.
Ah, oké.
De lezing speelt zelf in een Amstelkerk.

Ik geloof dat die zo heet.

En je staat ook in de vielen voor de parkeergarage.

Dat heb je ook.

Ja, dat is voor die bijenkorf-parkeergarage die daar bij de bijenkorf wist.

Staatvakken vielen door de hele stad heen.

Ja, dan heb je een afspraak om 1 uur en dan sta je kwart van jezelf in de vielen.

Daar gaat je niet lukken.

Je kunt in Amsterdam niet nog een normale afspraken maken.

Kijk, en dat heb je in Uden niet.

Ja, de slot is allerlei Amsterdam,

dat ik ga betreuren, dat voel je allerlei water.

Ik dacht dat er nu al een beweging was van jonge gezin in de stad uit.

Ja, op een moment krijg je daar een hoek van.

Maar die kun je niet meer betalen.

Die kun je niet betalen.

En jij hebt geen vrij schoolkeuze.

En je kunt je auto niet kwijt.

En dan wordt het eens een groot probleem.

En open, dan wordt het ook op het platteland.

En de lege pekken schijnen opgevond worden door experts.

Mijn dochter woonde in Londen,

maar die kon moeiteloos haar alle aardigste appartement permanent.

En tegen flinke bedragen veruren aan experts.

Ja, maar wat wil je daarmee zeggen?

Nou, je moet wel oppassen dat je geen expertstad wordt.

Dat lijkt mij wel dan.

Zorg dat je een beetje een redelijke mix hebt.

Je moet natuurlijk niet de modale Nederlander

en zeker eens in de stad uitpesten.

En dat gebeurt nu wel, wil je zeggen?

Eén afzins.

Wel, als ik die cijfers als dat klopt,

die ik nu gedibuteerd heb,

dan is dat wel een afzinschande, ja.

Ja, studenten wonen er dan nog, maar die hebben het ook steeds moeilijker.

Ja.

Een kamer te krijgen.

Ja, die betalen natuurlijk ook idioten bedragen.

Die blijven hangen.

Ook voor studenten is natuurlijk in de loop te jaren veel te weinig gebouwd.

Ja.

Ja.

Kijk, studenten kamernood toen ik hier aankwam in 1962, was een ernstige kamernood.

En nu is er nog steeds een ernstige kamernood.

We zijn ondertussen schat een hele rijk land geworden,
maar er is nog steeds een ernstige kamernood.
Dus ja, nou, dat is weer een ander punt in Nederland.
Ja, het hele huizenprobleem in Nederland,
dat is, je kunt niet anders zeggen,
dat is niet ingeslaagd bij een 70 jaar na de Tweede Wereldoorlog,
omdat het probleem één is, dat is adequaat op te lossen,
dan heb je toch iets fout gedaan.
Maar we kunnen hier wel voorspellen.
Dan moeten we erbij zeggen, eerlijkheidshalve,
de Nederlandse bevolking heeft ze verdubbeld.
Dat is natuurlijk voor de omringende landen geld dat totaal niet,
dus die hebben op dat punt ook wat minder problemen op te lossen.
Ik heb de Brussel heel makkelijk een appartement krijgen, heb ik begrepen.
Is dat zo?
Ja.
In Parijs heb ik het goed, dat is ook een heel goed probleem.
Oh, ja, binnen de periferiek neem ik aan.
Dat is natuurlijk niet in die reuze agglomeratie,
dat is altijd de vraag waar je eigenlijk precies woont.
Kijk in die zin kun je de hele handstand als een reuze agglomeratie zien.
Of je nou, ja, er zijn nog een boskoop,
nog een enige zes normale wonen kunnen vinden,
dat weet ik eigenlijk niet.
Of in Apkou, en daar wordt vrees gebouwd,
voor je werkt dat vanaf de grote weg zien kan.
Je kunt er bijna wel voor spelen dat over 10, 20, 30, 40 jaar dit probleem nog steeds is.
Ik denk toch niet dat ze dit gaan oplossen?
Nou, 40 jaar vind ik ruim gemeten,
omdat natuurlijk, ik denk dat de bevolkingsgroei
minder snel zal plaatsvinden in de loop van deze eeuw.
Eerlijk gevoel zeg.
Dat weet ik natuurlijk, dat is ook maar een voorspelling.
Ja, maar dan krijg je natuurlijk...
Ik heb wel eens zo'n grafiekje gezien,
ik krijg dus heel veel oudere mensen en relatief weinig jongeren.
Ja, de bevolkingsgroei in de hele wereld,
dat er meer oudere mensen komen.
Want er worden ouderen?
Ja, precies, ja, mensen zijn ja,
hoezo meer oudere mensen worden zaadgewoord, zo nee.
Ze leven veel langer.
Als je denkt dat het wereldgemiddelde van de levensverwachting
zit al rond de 70.

Dat zou reken maar uit.

Ja, maar die mensen zullen allemaal zeggen,
net zoals jij terecht, ah, ik zal het blikje even open doen,
die zeggen natuurlijk, ik blijf in mijn huis wonen.

Ik ga niet mijn huis, zolang het kan blijf ik te wonen.

Ja, dat is typisch een Nederlands probleem natuurlijk.

Hoezo?

Nou, omdat ik denk eerlijk gezegd
dat die grote huizen waar twee mensen in wonen,
dat is niet een mondiaal probleem lijkt mij.

Dat lijkt mij niet,

dat is een typisch Nederlands probleem volgens mij.

Maar ja, de vraag is natuurlijk, waar moet je dan heen
als je uit je huis gaat?

Nou ja, dan ben je uit de huis.

Ja, we hebben met een verzorgingshuis
voor niet onbelang gedeeld afgebroken.

Nou, voor mij is het enige alternatief ooit,
als het inderdaad niet meer gaat,
mensen tweeën in dat huis, met die twee steilen trappen,
is natuurlijk het enige alternatief

dat je een soort verzorgingsappartement,
kijk, als je naar een appartement gaat waar ook niks is
ter verzorging, niet waar in opvang van calamiteiten,
dan heb je er verder niks aan behalve
dat het er duur is en dat je niet eens beter uitzicht hebt.

En zijn er daar genoeg van?

Dat denk ik ook niet, toch?

Als men er maar een hoop betaalt, dan zijn er altijd genoeg,
dan kan ik je versenken.

Het is zwaar voor, dan moet je eens kijken
naar die advertentie in de NRC
over dure appartementen gesproken.

Met inclusief zorg erbij?

Dat heb ik nog niet gecheckt,
maar ik denk dat er meestal wel een soort verzorgfakt erbij komt.

Maar dit heeft natuurlijk ook invloed op de woningcrisis,
als we die hebben.

We hebben een woningcrisis, daar bestaat niet de geringste twijfel over,
want het is natuurlijk ook een crisis
dat die prijzen zo idiothoog zijn,
dat is natuurlijk ook een crisis.

Want die prijzen zijn zo idiothoog,
omdat er niks te koop is,

of het dan niks wat gewenst is te koop is,
of te weinig van datgene wat gewenst is te koop is.
Iedereen weet dat dat zo over de Duitse grens,
als je 10 km over de Duitse aan Duitse grens,
kan je een huis kopen voor de helft van het geld.
Met een geweldige tijd met roodendelstruiken erin.
Je ziet nu ook zo'n trend dat mensen in huizen denken
van we bouwen er nog maar een paar verdiepingen op,
want dan hebben we nog wat ruimte erbij.
Ja, dan moet je wel vergunning voor hebben,
dus de gemeente moet komen kijken of je behoorlijk gevundeerd bent,
anders kunnen die niet zomaar een verdieping opzetten,
want voordat je het weet, heb je Turkse toestanden,
of of sowieso daar in die landen,
omdat daar natuurlijk voortdurend de verdiepingen extra op zet worden,
met verschrikkelijke gevolgen.
Soms sport, daar is het al spontaan in,
maar soms een aardbeving, maar het staat niet erg stevig.
Met dat wijkje weken woonde zijn ze dat nu massaal aan het doen,
en het begint er altijd eentje,
en dan denkt de buurman, hey, dat is een goed idee,
laat ik dat ook eens gaan doen.
Nou ja, je hebt een hele verdieping erbij.
Soms twee wel, he?
Ja, want dat die hele zaak, die bestaat in stalen,
de bal kan geloven, en die wordt er gewoon bovenop getrouwd.
Ja, dat houdt.
Maar je moet eerst wel een vergunning vragen,
dus als je huis niet behoorlijk gevunderd is,
dan krijg je geen toestemming.
Maar dit is toch de enige optie die we ook nog hebben,
om die woning ooit op te lossen, de hoogte in te maken?
Ja, dat is zeker.
Dat zijn natuurlijk al eens gezinswoningen nemen kan,
en dan kun je de kinderen wat meer ruimte bieden
daar in die volgende, in die nieuwe verdieping.
Ja.
Maar goed, dat willen we niet in Nederland, he?
Te veel hoogbouw.
Nou, ik wou dat dat zo was.
Voordurend zie je rare staken,
uit kurige plaatjes tekenen,
waarin je één of andere aan volstrekt,
de halve haren,

een ding van 30 hoog hebt gebouwd.

Nee, tot u terecht gaat,

aan de west gehad,

ook al had je die houten hoogbouw plegen.

Is dat zo?

Ja, zeker.

Ik vind het toch in de Nederlandse steden wel heerlijk.

Bij mijn broer legt hij altijd uit

dat het helemaal niet bijstrefficient is.

In zijn avond dan het kost,

als je zo hoogbouwt,

als je met 3-4 verdiepingen bouwt,

kunnen er zijn verheerlijke,

elegante oplossingen voor.

In feite is daar best ook ruimte voor,

tegen de tijd dat we het stickstopprobleem hebben opgelost.

Misschien ook even overhebben,

want dat is weer het slachtoffer geworden van,

eigenlijk hebben we niet alles eerder gezegd,

als je de hele Nederlandse politiek zou moeten definiëren,

dan is het of,

je kunt zeggen,

aanhoudende reorganisaties

die niets opleveren,

maar nog mooi als het wordt uitstel.

Weet je wat we doen?

We stellen net de zeven uit.

Komen we allemaal tot de west.

Dat is heerlijk.

We kunnen ze even rustig nadenken,

hoe het zit.

Dat CDA, wat natuurlijk al zijn benen gebroken heeft,

dat we ook eens even kijken

of ze op krukken kunnen leren lopen.

Maar het maakt eerst nog even het huizen verhaal

of of wat gezien het zegt.

Dat doen we dan na dit.

Vindt ze hem er geen voorstander van,

van de hoge inbouwen?

Nee, helemaal niet zelfs.

En ik ben het op dat punt,

ik ben het 100% met de mens.

Maar we hebben het toch ook bijna niet,

we hebben in Rotterdam, Amsterdam,

en we houden het toch op.
Het probleem is dat we het zo weinig hebben,
dat als een of andere gek z'n ding neerzet,
een idiote,
in de ruimte verloren toren,
in Arnhem,
die twee achterlijke torens van Ben Vermerkel.
Dat je denkt van,
waar was dit voor nodig?
Het is gewoon, ja,
moet je dat zeggen, eller?
Maar het is wel efficiënt.
Nee, het is maar niet efficiënt.
Hoe zo niet?
Omdat hoogbouw duur is.
Je kunt ook veel mensen kwijt.
Ja, je kunt veel mensen kwijt,
op praktisch hetzelfde oppervlakte,
want bij hoogbouw
moet je tal van technische voorzieningen treffen.
Om dat een veilig hoge baal
te kunnen maken.
Want daar moet z'n hele liftkoker
systeem moeten inzitten
en een trappensysteem.
Je weet dat overal dat bordje
bij brandtrap gebruiken.
Zodat we op de 30ste verdieping wonen.
Maar bovendien,
bij hoogbouw moet er zeker
een ruimte rond het gebouw zijn.
Als het maar voor parkierruimte
er moet een perkje komen.
Nee, het is helemaal niet handig hoogbouw.
Hoogbouw is een typisch modernistische misvatting.
Zoals het modernisme,
vrijwel alles aan de kloot heeft geholpen.
Hebben ze ook de stedelijke
architectuur naar de kloot te geholpen.
Maar nu kijk je heel erg naar de stijl.
Maar als we het probleem willen oplossen in Nederland,
is dat dan niet een deel van de oplossing?
Ik denk dat, eerlijk gezegd,
de oplossing vrij simpel moet zijn.

En dat is dat je moet besluiten
tot welke prijs dan ook.
Kijk, als de commerciën
niet staat is om te zorgen
voor een behoorlijke voorraad woning
aan de onderkant.
En als de regering bovendien,
niet waar al die,
dat geloof dat dat nu wel
op de helling staat,
dat is die sociale woningbouw
en die woningbouwverenigingen,
die werden getroffen
met alle halfgarenheffingen.
Maar ook tegen de gewaarschrijd is,
doe dat nou niet, want
en bovendien, veel van die
woningbouwverenigingen
verkopen hun woningvoorraad.
Dat moet je natuurlijk niet doen.
Sterker nog, je moet zin in de gelegenheid stellen
eventueel in plaats van ze te belasten
en ze wat ruimer in de financiële last
te laten, jas te laten zitten
en te laten bouwen.
Minder regels dus, dat wordt al vaak gezegd.
Maar waarom gebeurt dat?
Nee, niet minder regels, daar ben ik helemaal niet voor.
Maar als je met de bouwerij gaat beboeien,
ik zag net een stukje ergens
de Java-Eiland
ook gebouwd voor normale
ooit gebouwd voor normale mensen
en het schijnt zo duur te zijn geworden
dat er geen normale mensen meer wonen kan.
Dus nee,
we hebben op dat punt ook
aan de bovenkant,
als je wat betalen kunt,
dan is er genoeg.
We wonen ruimte in Nederland volgens mij,
maar de hele onderkant
is verwaarloosd.
Maar wat wilde je net dan niet zeggen

niet minder regels,
maar minder belasting of minder...
Nou, eventueel meer regels
zodat de overheid zich ook
kan bemoeien met het bouwen
voor de onderkant van de samenleving.
Maar wordt het dan niet nog ingewikkeld hoor?
Nee, helemaal niet.
De sociale woningbouwverenigingen
hebben heel nuttig werk gedaan
in het verleden.
En die zijn we met allerlei
privatiseringsrommel
voor de voeten gaan lopen.
Maar bij meer regels denk ik aan die kerstboom
waar nog eens een balletje bijgehangen wordt
met beleid, en dat het dan nog
makkelijker of moeilijker wordt.
Nou, dat is meestal de schuld van de Kamer.
Die maakt alles extreem gekompliceerd.
Oké.
Dat zou je ook een eind dan kunnen maken.
De Kamer zou ook eens denken
aan al die emoties die ze indienen
of al die...
Hoe lang duurt het om
te bouwen?
Nou, met privfab kan dat verdomme snel
kan ik je verzekeren.
Je hebt het problemen denk ik
meer de ruimte om
het daar neer te zetten dan.
Heb je te mogen bouwen vanwege al de stikselperkingen?
Nee, volgens mij kun je vrij snel bouwen.
Maar wat is dat dan, een paar maanden?
Ja, je moet ruimschoots binnen
een jaar naar huis kunnen bouwen, zou ik zeggen.
Een heel huis? Ja.
Losstaan.
Nou, losstaan, dat moet vooral niet doen natuurlijk.
Dat is redend.
Vilaas die hebben we al genoeg.
Volgens mij.
Ik heb me niet gezellig vilaas,

maar alweer wat anders.
Straat is veel leuker natuurlijk
voor je kinderen.
En sowieso beter voor de geestelijke gezondheid.
Nee, je wordt er volgens mij
kwilt ze dan mijn boeren vragen
die kan het keurig uitleggen
hoe snel je kunt bouwen.
Maar dat kan volgens mij behoorlijk snel.
Ik hoor nu ook van die initiatieve
watersteig te kunnen aan de andere kant
van het land weer opbouwen.
Dat kan ook, ja, zeker.
Of drijvende woningen.
Ik weet niet of er voldoende water op vlak is
om ons allemaal
in drijvende woningen
om zich het hele ijstel meer voldaan
met drijvende woningen.
Nou ja, schappig dat je dat zegt,
ik word er van de weekend verhaal
over een floating farm in de haven van Rotterdam
met inclusief koeien.
Oké.
Nou, maar op zich is dat wel,
want ze zeiden ook van
dit is ook het probleem om
het ruimtegebrek op te lossen.
Ja, toch ook die varkensflets
waarom zou je die varkens
die het onder kunnen brengen
in bouwwerken van 10 hoogt
dat kunt kunnen.
Dat is weer met de hoogbouw.
We hebben ook nog
veel winkelcentra die leegstaan
waar je iets met woningen zou kunnen doen.
Ja, je hebt ook al die kleine
winkelcentra
in iets ouderen buurt
dat is vaker een beetje een trieste aanblik.
Nou, kijk, we hebben al genoeg idee
in dit halfuurtje voor Hugo die jongen bedacht.
Ja, maar Hugo de Jongen

zal wel klagen dat hij
geen ruimte heeft.
Want je hebt natuurlijk ook dat
in Nimbria, not in my backyard
en de mensen zijn enorm
vormboom dan in zo'n
gezellige gemeente buiten de grote stad
te gaan wonen.
En als de gemeente blijft groeien
omdat het zo gezellig is
dan zijn ze de verhaligkant tegen
dat ze nieuwe burens krijgen
of dat er achter
een nieuw werkje gebouwd wordt.
Oké, goed.
De volgende aflevering staat helemaal
in de teken van de onbekende
Nazi-kant, zwarte kant
van Oosterrijk.
Geschiedenis van dat land gaan we bespreken
in een mini-college.
Wil je die aflevering niet missen?
Mag niet meer zeggen
dat mevrouw van de BBB
ik moet nu zeggen
Caroline van de Plas.
Defensief vechten is een stuk makkelijker
dan offensief vechten.
Welke rol heeft de oorlog in Ukraine
in de wereldgeschiedenis?
Of hier vijf jaar mee door wil gaan,
dat lijkt mij eigenlijk
een vrij twijfelwaardige zaak.
Historicus Marta Varossum vertelt het
in een gloednieuw luisterboek.
Er staat tegenover dat er
prachtige voorbeelden zijn
van herstel naar de Tweede Wereldoorlog
die toch doen.
Download de luisterboek via de link in de shownotes.
Nog een podcast luisteren?
Luister naar de aflevering waarin wordt uitgelegd
waarom het niet verstandig is om je mobiele telefoons
nachts op je nachtkastje te laten liggen.

De link naar de aflevering
dan vind je in de shownotes.